

Stoffen op de werkplek

Grenswaarden bij blootstelling en de rol van de SER
Demi Theodori & Niels Lucas Luijckx

Programma Workshop

Wat is de SER

Wat doet de Subcommissie GSW

Hoe worden grenswaarden vastgesteld

Een tweetal cases, ter illustratie en discussie

Lagerhuisdebat op basis van stellingen

Sociaal-Economische Raad I

- Adviesorgaan voor regering en parlement
- In de raad zijn de sociale partners vertegenwoordigd:
  - Werkgevers en werknemers
  - Aangevuld met onafhankelijke leden/experts ('kroonleden')
- Adviezen over een brede agenda - nationaal en internationaal sociaal-economisch beleid
- De SER faciliteert ook akkoorden en convenanten en voert bestuurlijke taken uit (bijv. bevorderen medezeggenschap)
- De SER is onafhankelijk
  - Ingesteld bij wet in 1950
  - Gefinancierd door het bedrijfsleven via het Awf, NIET overheid
- Secretariaat bestaat uit ongeveer 135 medewerkers

- De SER bevordert (politieke) stabiliteit door het creëren van een draagvlak door 'polderen' en streeft naar maatschappelijke welvaart voor iedereen.
- Doelstellingen van de SER:
  - Een sterke en duurzame economie
  - waarin zoveel mogelijk mensen aan het werk zijn
  - met een redelijke verdeling van inkomens.

*Denkwerk voor
Draagvlak door
Dialog*

SER en Arbeidsomstandigheden

- Commissie Arbeidsomstandigheden
  - Adviseert veiligheid, gezondheid en welzijn in verband met de arbeid.
  - Advies Hybride werken
  - Verkenning Diversiteit Arbeidsrelaties en Arbeidsomstandigheden
  - Arbovisie 2040

- Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (SER-GSW)
  - Adviseert over grenswaarden voor stoffen zonder drempelwaarde
    - Carcinogene stoffen en sensibiliserende stoffen
    - Voorbereidt adviezen van de Commissie Arbeidsomstandigheden op het beleidsterrein van gezondheidsschadelijke stoffen
    - Beheert de Databank Grenswaarden Stoffen op de Werkplek

- Arboplatform
  - Centraal informatiepunt van sociale partners
  - Voor werkgevers, werknemers en arbodeskundigen
  - Advies, kennisuitwisseling en inspirerende voorbeelden
  - Beantwoorden van vragen

Elk jaar overlijden naar schatting 4.100 mensen door beroepsziekten, van wie bijna 3.000 als gevolg van blootstelling aan gevaarlijke stoffen op het werk. Dat is vele malen meer dan het aantal verkeersdoden.

Grenswaarden – instrument voor beheersen van blootstelling.

De SER-GSW adviseert Ministerie SZW over de **haalbaarheid** van **wettelijke grenswaarden** voor **carcinogene en sensibiliserende stoffen** op de **werkplek**

Proces vaststelling grenswaarden I

1. SZW vraagt advies over specifieke stof aan de Gezondheidsraad (GR)
2. Raadpleging stakeholders door de GR
3. De Gezondheidsraad leidt gezondheidkundige (risico)waarden af
  - voor carcinogene stoffen zonder drempelwaarde,
    - Streefwaarde (verwaarloosbaar)
1 extra geval (kanker) door blootstelling - op de werkplek - per miljoen (1×10^{-6})
    - Verbodswaarde (geaccepteerd – beleidsmatig)
1 extra geval per 10.000 (1×10^{-4})
  - voor sensibiliserende stoffen (inhalatoir):
    - Referentiewaarde
1 extra geval per 100 blootgestelde werknemers (1×10^{-2})

3. Gebruiksprofiel, inventarisatie relevante sectoren/branches/bedrijven
4. Brede kennisgeving start haalbaarheidstoets door het SER secretariaat
  - Via de SER-GSW leden
  - Publicatie op de SER website
  - In 'arbo'-media en via relevante beroepsverenigingen, overheid, kennisinstituten, experts w.o. NVvA
  - Via alle brancheorganisaties, arbodiensten en deskundigen bekend bij het SER secretariaat - "ongericht"
  - Via REACH-registranten indien relevant

5. Haalbaarheidstoets

- Aanleveren informatie door bedrijven en branches over de stand van zaken en stand der techniek
- Beoordeling haalbaarheid door de SER-GSW

6. SER-GSW advies over een wettelijke grenswaarde

- tussen streef- en verbodswaarde (streefwaarde voorkeur), en
- stelt daarbij eventueel voorwaarden voor (zoals monitoring, onderzoek maatregelen, termijn herhaling haalbaarheidstoets).

7. Ministerie SZW stelt wettelijke grenswaarde vast

- Haalbaarheidsonderzoek NIEUWE STIJL
- Loopt van juni 2019 tot juli 2022
- Belangrijkste doelen:
  - Het ontwikkelen van een verbeterd protocol dat de SER-GSW ondersteunt bij het stapsgewijs uitvoeren van de haalbaarheidstoets nieuwe stijl
  - Het ontwikkelen van deelprotocollen die bedrijven en sectoren ondersteunen bij het genereren van de nodige gegevens (type en kwaliteit) die vereist zijn voor hun haalbaarheidsclaims
- Op donderdag 21 april vindt bij de SER een conferentie voor stakeholders plaats over de HONS.

Huidig programma GSW

Vorbereidende (besluitvormings)fase:

- Isocyanaten (via HONS-pilot)
- Acrylamide (via HONS-pilot)

Besluitvormingsfase:

- 1,2-dichloorethaan

Haalbaarheidstoets:

- 1,3-butadien
  - oproep tot het aanleveren van informatie: reactietermijn 28 juli 2022

Verantwoordelijkheden arbobeleid

- Werkgever is verantwoordelijk voor veilige werkomgeving,
- En aanwezigheid en 'gebruik' of toepassing maatregelen,
- Op basis van AH-strategie, STOP-methode.

- Bedrijfsarts
- Arbeidshygiënist en andere arbo-deskundigen

- Werknemer is ook verantwoordelijk.....
  - Opleiding en training volgen en toepassen
  - Maatregelen serieus nemen

- Rol Ministerie SZW
- Rol Arbeidsinspectie
- Rol sociale partners

**Arbobeleid,
o.a. RI & E**

Dezelfde partijen kunnen de kwaliteit van de haalbaarheidstoets en de geadviseerde grenswaarde beïnvloeden

CASUS 1: Arseen

- Arseen is een metalloïde, bekend als 'gif': arsenicum
- Arseen komt in veel verbindingen voor met wisselend gevaar (toxiciteit)
- Komt in veel (organische) materialen voor (en vrij bij verbranding)
- Blootstelling vindt in Nederland plaats bij kolen/biomassa gestookte elektriciteitscentrales
- Voor Arseen is recent een advies naar Min SZW gegaan om de grenswaarde op de streefwaarde te bepalen, in goed en nauw overleg met de sector:
  - Goed inzicht huidige samenstelling 'brandstof', toekomst?
  - Goede data, maar streng voor zichzelf
- Conclusie:
  - Het is voor de SER-GSW en de haalbaarheidstoets belangrijk om directe toegang tot en samenwerking met relevante bedrijven en sectoren te hebben.

CASUS 2: Alfa-amylase/tarwemeelstof

- Voorbeeld van sensibiliserende stoffen, waardoor werknemers allergieën ontwikkelen (“bakkers astma”)
- De blootstelling aan deze stoffen is zeer variabel tussen sectoren:
  - Relatief laag (en beheersbaar) bij toepassing in bakkerijen, e.d.
  - Hoog (slechter beheersbaar) bij de producerende sector
- In overleg met sectoren kan het streven naar de laagst mogelijke blootstelling (streefwaarde) in verschillend tempo per sector worden afgesproken.
  - Bepaalde sectoren kunnen dan meer onderzoek doen, ook en vooral naar beheersing.
- Dit is bij beide stoffen in het advies aan het Ministerie van SZW vastgelegd.

- We leggen stellingen voor om te prikkelen....
- Niet per se de mening van SER, commissie, ...
- Stemmen met de voeten...
- U gaat staan aan de kant van VOOR / JA of TEGEN / NEE:

Voor / JA

Tegen / NEE

- Wij komen langs voor een toelichting en een poging tot overtuigen van de overkant.....

Stelling 1: streefwaarde

**Er is zoveel niet
vermijdbare blootstelling:
wij moeten de werknemer
maximaal beschermen**

Voor / JA

Tegen / NEE

Werkgevers moeten meer structureel de blootstelling aan carcinogene en sensibiliserende stoffen in kaart brengen

Voor / JA

Tegen / NEE

**Kennis en ervaring van
werknemers worden onvoldoende
benut bij
haalbaarheidsonderzoeken**

Voor / JA

Tegen / NEE

Stelling 4: arbeidshygiënist

**De arbeidshygiënist heeft bij de
haalbaarheidstoets een
onafhankelijke
verantwoordelijkheid naar zowel
werkgever als werknemer**

Voor / JA

Tegen / NEE

De SER (sociale partners) moet een grotere rol spelen bij eliminatie/substitutie van stoffen zonder drempelwaarde

Voor / JA

Tegen / NEE

**Op tijd eten is gezond,
lekker en stressverlagend**

Voor / JA

Tegen / NEE